

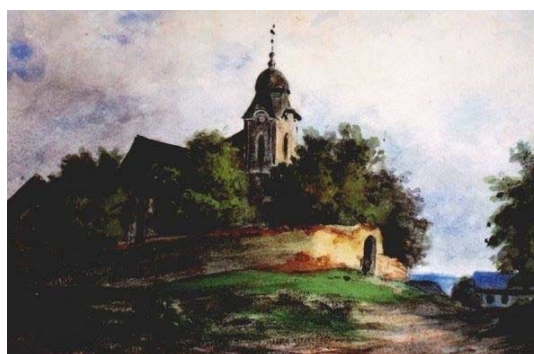
Kostel svatého Ondřeje ve Starém Kolíně

Foto 2010: Roman Šulc, www.cestyapamatky.cz

Starokolínský kostel je původně raně gotický kostel stavěný před rokem 1267, kdy byl vysvěcen na den sv. Ondřeje 30. listopadu. Podací právo - tedy právo dosazovat kostelu duchovního - měl v té době přímo český král. I když původní podobu kostela dnes neznáme, rozloha kostela naznačuje důležitost osady před vznikem a odchodem osadníků do (Nového) Kolína.

Starokolínský kostel, autor: Marie Riegrová někdy cca v 60. letech 19. století, který znázorňuje Starokolínský kostel ještě před přestavbou ze 70. let 19. století.

Kostel v datech

- 1267 - kostel vysvěcen na den sv. Ondřeje 30. listopadu
- 1295 - první historická zmínka o kostelu
- 1740 - přestavba kostela v duchu barokní gotiky
- 1761 - vyhořel kostel a fara včetně matrik
- 1871 - věž kostela zvýšena o druhé patro
- 1905 - oprava kostela a vnitřního vybavení

Architektura

Původně raně gotický kostel byl kolem roku 1740 znovu vystavěn ve stylu barokní gotiky podle návrhu Tomáše Haffeneckera (někdy je za autora původního návrhu uváděn Kilián Ignác Dientzenhofer). V roce 1905 byl opraven a doplněn o nevýrazné pseudogotické prvky a bylo opraveno a doplněno vnitřní vybavení kostela do dnešní podoby. Kostel je postaven na půdorysu kříže s protáhlou podélnou lodí o délce 25,5 metru (šířka 5,73 metru) a kratší příčnou lodí o délce 20 metrů (šířka 4 metry). Před západním průčelím se zdvihá vysoká hranolová věž o délce strany 7,2 metru zvýšená v roce 1871 o druhé patro.

Uvnitř kostela nad vchodem do sakristie se dochovala kamenná deska s nápisem připomínajícím výstavbu kostela v roce 1740. Významné obrazy v kostele jsou „sv. Jan Nepomucký zpovídající královnu Žofii“ od Josefa Tulky z roku 1879 a „sv. Václav“ od Josefa Vojtěcha Hellicha z roku 1870.

Zvony

Původně byly ve věži tři zvony ulité po požáru v r. 1779. Po rekvizici v roce 1916 zbyl pouze jeden, váží 250kg s průměrem 70cm opatřený nápisem „IOHAN GEORG KÜHNER GOSS MICH IN PRAG ANNO 1779“. Dále je v kostele 7kg vážící zvonek z roku 1762, ulitý jako náhrada za zvony zničené při požáru v roce 1761.

Zed' a kapličky

Kostel se hřbitovem byl při přestavbě v roce 1740 obehnan zdi kopírující jeho tvar se dvěma barokními výklenkovými kapličkami. V kapličce stojící v jihozápadním nároží je obraz sv. Cyrila a sv. Metoděje. Ve druhé kapličce v jihovýchodním nároží byl obraz, který již dnes nelze určit (pravděpodobně Panna Marie).

Kostnice (márnice)

U severního vstupu do kostela se nachází zřícenina barokní kostnice z roku 1763 vystavěná podle návrhu kolínského stavitele Josefa Jedličky. V kostnici byl původně umístěn obraz „sv. Ondřej mezi anděli“. Koncem 19. století sloužila jako hasičská zbrojnice.

Fara

Původně gotická fara existující od vzniku kostela byla po roce 1761 barokně přestavěna pravděpodobně kolínským stavitelem Josefem Jedličkou. V roce 1871 byl vzhled fary naposledy upraven za faráře Karla Hušky (1852 - 1888), který byl významnou osobností Starého Kolína 19. století.

Použité Informační zdroje:

Cesty a památky: <http://cestyapamatky.cz/kolinsko/stary-kolin/kostel-sv-ondreje>
Česká wikipedie [http://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_svatého_Ondřeje_\(Starý_Kolín\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_svatého_Ondřeje_(Starý_Kolín))
Soupis památek: http://depozitum.cz/knihovny/pamatky/tiskclanek.php?id=c_3158
Václav Klíma: Antiqua colonia, vydal MNV ve Starém Kolíně, 1968

Informační leták vytvořen v rámci akce Noc kostelů 2014 v kostele sv. Ondřeje ve Starém Kolíně

